

Innspill til Strategisk Næringsplan for Andøy 2024–2027 – «Styrking av reiselivsnæringen i Andøy»

Vi ønsker med dette innspillet å belyse muligheter og strategier for en bærekraftig utvikling av reiselivsnæringen i Andøy, med utgangspunkt i «Program for næringsutvikling i Andøy 2024-2027».

1. Reiselivets betydning for Andøy

I 2024 er det ifølge våre beregninger 80 607 tilreisende til Andøy som overnatter i kommunen. Verdiskapingen¹ i reiselivsbedriftene (overnatting, servering, aktiviteter, transport og formidling) i kommunen er 70 millioner kroner i 2023. Det er 178 sysselsatte i næringen og skatteinngangen til kommunen er 2,8 millioner kroner. Med bakgrunn i prognoser for utvikling av reiselivsnæringen i Nordland fylke utarbeidet av Menon Economics i desember 2024, vil antall tilreisende overnattingsgjester være like under 120 000 i 2030.

Reiselivsnæringen spiller med andre ord en sentral rolle i den økonomiske og sosiale utviklingen av Andøy. Med ikoniske attraksjoner som The Whale, hvalsafari, nordlysturisme, Andøya Space og unike naturopplevelser, har Andøy potensial til å bli en internasjonal destinasjon. For å realisere dette potensialet må kommunen prioritere investeringer i infrastruktur, kompetanseutvikling, markedsføring og samarbeid mellom aktører i næringen.

2. Satsningsområder for reiselivsutvikling

A. Destinasjonsutvikling og bærekraftig turisme

- Utvikle og bistå i gjennomføring av en **langsiktig besøksstrategi** for å håndtere økende turisme på en bærekraftig måte, herunder tilrettelegging av stier, utsiktspunkter og parkeringsfasiliteter. Herunder en særlig ivaretagelse av vertskapsfunksjonen og tilrettelegging for besøkende som kommer til kommunen i forbindelse med større arrangementer og for eksempel rakettoppskytinger.

¹ Verdiskapingen i en bedrift er definert som summen av lønnskostnader og bedriftens driftsresultat, korrigert for kapitalslit og nedskrivninger. Med andre ord kan verdiskapingen forstås som summen av bedriftens avkastning som går til henholdsvis arbeidstakere (lønn), kapitaleiere (overskudd), kreditorer (renter) og stat og kommune (skatt). Dette er også kjent som bruttoprodukt eller BNP.

- Bidra til å sikre at reiselivsveksten balanseres med **hensyn til lokalbefolkningens livskvalitet** og vern av natur, lokal kultur og miljø.
- Legge til rette for utvikling av "**helårsturisme**" for å redusere sesongvariasjoner, blant annet gjennom vinteraktiviteter som hvalsafari, nordlysopplevelser, andre vinteropplevelser og kulturarrangementer.

B. Kompetanseheving og arbeidskraft

- Bidra til å etablere et **samarbeid med regionale utdanningsinstitusjoner** for å utvikle reiselivsutdanning og kurs for lokale aktører.
- Tilrettelegge for **arbeidsinnvandring og kompetansetilførsel** for å møte behovet for kvalifisert arbeidskraft, spesielt innen guiding og Hospitality.

C. Markedsføring og internasjonal profilering

- Bidra til å styrke Andøys **internasjonale synlighet** gjennom strategisk markedsføring i samarbeid med Visit Vesterålen, NordNorsk Reiseliv, Visit Norway og regionale aktører.
- Stimulere til økt satsingen på digitale løsninger, inkludert **informasjonsplattformer og booking muligheter** for tilreisende.
- Bistå til å utvikle et **samarbeid med turoperatører** og cruiseaktører for å sikre at Andøy blir en fast destinasjon på reiseruter i Nord-Norge.

D. Infrastruktur og vertskap

- Tilrettelegge for mottak av cruiseskip i forbindelse med utbygging av havna. Størrelse på cruiseskip skal være avstemt med aktørenes og lokalsamfunnets evne til mottak av større grupper på en gang. Vi anmoder også kommunen til å fronte Andenes som snuhavn for cruiseskip i Nord-Norge hvor nærhet til og kapasitet på flyplass og unike opplevelser, er hovedargumenter.
- Stimulere til **utvikling av flere lokale reiselivsbedrifter** som kan tilby autentiske opplevelser, som samiske kulturtilbud, lokale matopplevelser og naturbaserte aktiviteter.
- Bidra til å forbedre transporttilbudet til og i Andøy, inkludert **hyppigere flyruter, fergeforbindelse Andenes – Gryllefjord og kollektivtransport** for tilreisende.

3. Finansiering og samarbeid

- Regjeringen la 19.11.24 frem forslag til en ny lov som gir norske kommuner mulighet til å ta inn et besøksbidrag fra alle som overnatter på kommersielle overnattingssteder som hoteller, vandrerhjem, campingplasser, bobilparker og gjestehavner. Ordningen er i flere miljøer også kalt «Turistskatt». Kommunene kan ifølge forslaget kreve inn en avgift på inntil fem prosent av overnattingsprisen. Potensielt vil dette på landsbasis kunne gi inntil 1,5 milliarder kroner i

turistskatt, ifølge Nærings- og fiskeridepartementets egne beregninger. **Vi vil sterkt advare mot å støtte eller bidra til å realisere Regjeringens forslag** da gjennomføring av dette ikke vil ha ønsket virkning. Vi mener det finnes mange løsninger for fellesgodefinansiering som er bedre egnet for å skape et bærekraftig reiseliv enn touristskatt på overnatting. Det er urimelig at hotelleiere skal kreve inn besøksbidrag fra overnattingsgjester på hotellene som skal brukes på tilrettelegging og infrastruktur-tiltak for turister som kommer med bobil eller cruise og som legger igjen mindre penger i lokalsamfunnene samtidig som de benytter seg av fellesskapets ressurser. Vi frykter at skatten vil innføres av Andøy kommune som ikke har problemer med for mange turister på samme tid, fordi det er dårlig økonomi i kommunen. Dessuten frykter vi også at pengene vil gå med til finansiering av mer generelle tiltak og tjenester som kommunen er ansvarlig for.

- Vi vil heller oppfordre kommunen til sammen med næringslivet å utnytte statlige og internasjonale midler for bærekraftig turismeutvikling, eksempelvis støtteordninger fra Innovasjon Norge, Nordland fylkeskommune og EU-fond for bærekraftig turisme.
- Etablere et **tett samarbeid mellom kommunen, Andøy Reiseliv, lokalt næringsliv og innbyggerne** for å sikre en helhetlig utvikling.

4. Konklusjon

Andøy står ved en unik mulighet til å posisjonere seg som en bærekraftig og attraktiv reiselivsdestinasjon med internasjonal appell. Ved å investere i infrastruktur, kompetanse, markedsføring, utvikling av vertskapsrollen som destinasjonskommune hvor tilrettelegging, kompetanseutvikling og høy servicegrad blir sentrale elementer, kan kommunen i samarbeidet med lokale reiselivs- og næringsaktører sikre en positiv utvikling for næringen, skape nye arbeidsplasser og bidra til økt bosetting og trivsel i Andøy.

Vi oppfordrer Andøy kommune til å integrere disse punktene i den strategiske næringsplanen og ser frem til videre dialog og samarbeid for å realisere potensialet i reiselivsnæringen.

Vennlig hilsen
The Whale AS

Børre Berglund

Daglig leder

Kopi:

Styret The Whale AS